

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. СТЕФАНІКА**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ
ЗАКЛАДОМ**

спеціальність **073 «Менеджмент»**

освітня програма **«Управління навчальним закладом»**

інститут **післядипломної освіти та довузівської підготовки**

кафедра **управління та бізнес-адміністрування**

Івано-Франківськ – 2021 рік

Робоча програма «Правові аспекти управління навчальним закладом» для студентів спеціальності 073 Менеджмент (освітня програма «Управління навчальним закладом»)

Розробник:

Редько А.Г. – доцент кафедри.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол від № 1 від 27 серпня 2021 року

Т.в.о. завідувача кафедри управління та бізнес-адміністрування

(підпис)

(П'ятничук І.Д.)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	вибіркова
	Спеціальність 073 «Менеджмент»	
Модулів – 2	Освітня програма: Управління навчальним закладом	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр
(назва)		
Загальна кількість годин - 90		1-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	Освітній рівень: магістр	6
		Практичні, семінарські
		4
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		80
Індивідуальні завдання:		
	Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 12,5%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Ефективна діяльність навчального закладу не можлива без дотримання всіма учасниками навчально-виховного процесу освітнього законодавства України, що перебуває у процесі постійних змін. Керівнику НЗ як представнику установи необхідно знати нормативно-правову базу діяльності навчального закладу та приймати управлінські рішення в межах правового поля. Управління взаємодією «школа—сім'я» та трудовим колективом не можливе без глибоких знань законів і підзаконних актів, інших джерел права. Керівник навчального закладу повинен реалізовувати управлінську діяльність, розуміючи принципи права, знаючи суб'єктивні права учасників навчально-виховного процесу, способи правового регулювання їх відносин, форми захисту суб'єктивних прав.

Тому необхідно ознайомлювати керівників освітніх організацій з базовими нормативними документами у сфері освіти, зокрема з Конституцією України, Національною доктриною розвитку освіти України, Законами України (ЗУ) «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про вищу освіту» та ін.

Компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК2 Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів навчального закладу;

ФК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління

Програмні результати навчання:

ПРН 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та і міжнародному контексті;

ПРН 15. Здатність до самостійного опановування новими знаннями, використання сучасних освітніх та дослідницьких технологій в сфері менеджменту

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вчення про загальні положення державного управління

Тема 1. Конституційні засади правового регулювання освітньої діяльності в Україні

Нормативно-правові акти, що регулюють засади правового регулювання освітньої діяльності в Україні. Вимоги, що ставляться до актів регулювання освітньої діяльності. Правові акти освітнього права, їх основні форми.

Тема 2. Поняття та явища освітнього права та освітянського законодавства

Правові норми освітнього права. Механізми і засоби забезпечення практичної реалізації законів. Передумови забезпечення законності в освітньому процесі. Порядок застосування правових норм у сфері освіти. Галузь освітнього законодавства як сукупність нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у сфері освіти.

Тема 3. Навчальний заклад як центральна складова освітньої системи України

Особливості організації та функціонування освітнього процесу. Мета та завдання функціонування освітніх закладів. Сучасний правовий інститут освітньої системи. Нормативно-правові документи, що регулюють освітній процес в навчальних закладах.

Державні гарантії діяльності навчального закладу. Типологія навчальних закладів та їх класифікаційні ознаки: дошкільні навчальні заклади, загально-освітні навчальні заклади, вищі навчальні заклади.

Тема 4. Права і обов'язки педагогічних працівників

Права і обов'язки педагогічних працівників. Державні гарантії працівникам освіти. Порядок укладання та форму трудового договору. Державні гарантії працівникам освіти. Порядок прийняття на роботу педагогів. Поняття, сторони та зміст трудового договору. Порядок укладання та форма трудового договору. Види трудових договорів. Підстави та порядок припинення трудового договору (контракту).

Змістовий модуль 2. Правові аспекти управління закладами освіти

Тема 5. Управління та державний контроль за діяльністю освітніх закладів

Управління дитячим дошкільним закладом (дитячими яслами, дитячими садками), школами, позашкільними закладами освіти директором (завідувачем). Повноваження директора (завідувача); Педагогічна рада як колегіальний орган розгляду основних питань виховної та методичної роботи; Батьківські комітети з числа батьків, учнів та вихованців.

Тема 6. Управління дошкільною, загальною середньою, професійно-технічною освітою

Закон України “Про дошкільну освіту” та його правові, організаційні та фінансові засади; завдання дошкільної освіти; система дошкільної освіти; принципи дошкільної освіти; управління системи дошкільної освіти. Закон України “Про загальну середню освіту” від 13 травня 1999 р. Завдання загально-середньої освіти; система загальносередньої освіти; управління системою загальної середньої освіти. Закон України “Про професійно-технічну освіту” від 10 лютого 1998 р. Система професійно-технічної освіти; управління професійно-технічною освітою.

Тема 7. Управління вищою освітою

Закон України “Про вищу освіту”, його правові, організаційні, фінансові та інші засади функціонування системи вищої освіти, створення умов для самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства і держави у кваліфікованих фахівцях. Державна політика в галузі вищої освіти. Принципи державної політики в галузі вищої освіти. Реалізація державної політики в галузі вищої освіти. Структура вищої освіти (освітні рівні, освітньо-кваліфікаційні рівні).

Тема 8. Управління післядипломною освітою, перепідготовкою та підвищенням кваліфікації

Система післядипломного навчання. Створення і діяльність системи підготовки та вдосконалення кадрового потенціалу вищих шкіл і науково-дослідницьких закладів. Диверсифікація аспірантури (підготовка кандидатів наук) та докторантура.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Заочна форма навчання					
	Кількість годин, у тому числі					
	усього	л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1. Вчення про загальні положення державного управління						
Тема 1. Конституційні засади правового регулювання освітньої діяльності в Україні	10	-	-	-	-	10
Тема 2. Поняття та явища освітнього права та освітянського законодавства	12	1	1	-	-	10
Тема 3. Навчальний заклад як центральна складова освітньої системи України	12	1	1	-	-	10
Тема 4. Права і обов'язки педагогічних працівників	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовним модулем 1	44	2	2	-	-	40
Змістовний модуль 2. Правові аспекти управління закладами освіти						
Тема 5. Управління та державний контроль за діяльністю освітніх закладів	12	1	1	-	-	10
Тема 6. Управління дошкільною, загальною середньою, професійно-технічною освітою	11	1	-	-	-	10
Тема 7. Управління вищою освітою	12	1	1	-	-	10
Тема 8. Управління післядипломною освітою, перепідготовкою та підвищенням кваліфікації	11	1	-	-	-	10
Разом за змістовним модулем 2	46	4	2	-	-	40
Усього годин	90	6	4	-	-	80

1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Поняття та явища освітнього права та освітянського законодавства	1
2	Тема 3. Навчальний заклад як центральна складова освітньої системи України	1
3	Тема 5. Управління та державний контроль за діяльністю	1

	освітніх закладів	
4	Тема 7. Управління вищою освітою	1
Разом		4

2. Теми лабораторних занять

Відповідно до робочої програми з дисципліни лабораторні заняття не заплановані.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Конституційні засади правового регулювання освітньої діяльності в Україні.	10
2	Тема 2. Поняття та явища освітнього права та освітянського законодавства.	10
3	Тема 3. Навчальний заклад як центральна складова освітньої системи України.	10
4	Тема 4. Права і обов'язки педагогічних працівників.	10
5	Тема 5. Управління та державний контроль за діяльністю освітніх закладів	10
6	Тема 6. Управління дошкільною, загальною середньою, професійно-технічною освітою	10
	Тема 7. Управління вищою освітою	10
7	Тема 8. Управління післядипломною освітою, перепідготовкою та підвищенням кваліфікації	10
Разом		80

8. Індивідуальні завдання

Відповідно до робочої програми з дисципліни індивідуальні завдання не заплановані.

9. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни застосовуються такі методи навчання студентів:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення студентами інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;

- репродуктивний: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;

- проблемного виконання: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого;

- частково-пошуковий (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом;

- дослідницький: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

10. Методи контролю

Поточний контроль передбачає:

- опитування на практичних заняттях;
- контрольні і самостійні роботи.

Підсумковий контроль передбачає: екзамен.

11. Оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
25-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Перелік питань, які виносяться на екзамен

1. Нормативно-правові акти, що регулюють засади правового регулювання освітньої діяльності в Україні.
2. Вимоги, що ставляться до актів регулювання освітньої діяльності.
3. Правові акти освітнього права, їх основні форми.
4. Правові норми освітнього права.
5. Механізми і засоби забезпечення практичної реалізації законів.
6. Передумови забезпечення законності в освітньому процесі.
7. Порядок застосування правових норм у сфері освіти.
8. Галузь освітнього законодавства як сукупність нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у сфері освіти.
9. Особливості організації та функціонування освітнього процесу.
10. Мета та завдання функціонування освітніх закладів.
11. Сучасний правовий інститут освітньої системи.
12. Нормативно-правові документи, що регулюють освітній процес в навчальних закладах.
13. Державні гарантії діяльності навчального закладу.
14. Типологія навчальних закладів та їх класифікаційні ознаки: дошкільні навчальні заклади, загально-освітні навчальні заклади, вищі навчальні заклади.
15. Права і обов'язки педагогічних працівників.
16. Державні гарантії працівникам освіти.
17. Порядок укладання та форму трудового договору.
18. Державні гарантії працівникам освіти.
19. Порядок прийняття на роботу педагогів.
20. Поняття, сторони та зміст трудового договору.
21. Порядок укладання та форма трудового договору.
22. Види трудових договорів.
23. Підстави та порядок припинення трудового договору (контракту).
24. Управління дитячим дошкільним закладом (дитячими яслами, дитячими садками), школами, позашкільними закладами освіти директором (завідувачем).
25. Повноваження директора (завідувача).
26. Педагогічна рада як колегіальний орган розгляду основних питань виховної та методичної роботи.
27. Батьківські комітети з числа батьків, учнів та вихованців.
28. Закон України "Про дошкільну освіту" та його правові, організаційні та фінансові засади.
29. Завдання дошкільної освіти.
30. Система дошкільної освіти.
31. Принципи дошкільної освіти.
32. Управління системи дошкільної освіти.

33. Закон України “Про загальну середню освіту”.
34. Завдання загально-середньої освіти.
35. Система загальносередньої освіти.
36. Управління системою загальної середньої освіти.
37. Закон України “Про професійно-технічну освіту”.
38. Система професійно-технічної освіти.
39. Управління професійно-технічною освітою.
40. Закон України “Про вищу освіту”, його правові, організаційні, фінансові та інші засади функціонування системи вищої освіти.
41. Створення умов для самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства і держави у кваліфікованих фахівцях.
42. Державна політика в галузі вищої освіти.
43. Принципи державної політики в галузі вищої освіти.
44. Реалізація державної політики в галузі вищої освіти.
45. Структура вищої освіти (освітні рівні, освітньо-кваліфікаційні рівні).
46. Система післядипломного навчання.
47. Створення і діяльність системи підготовки та вдосконалення кадрового потенціалу вищих шкіл і науково-дослідницьких закладів.
48. Диверсифікація аспірантури (підготовка кандидатів наук) та докторантура.

13. Рекомендована література

1. Конституція України // ВВР України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів] / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.
3. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: Підручник.- К.: Знання, 2006.
4. Білоус А.О. Державно-правове забезпечення розвитку системи вищої освіти в Україні: сучасний стан і перспективи / А.О. Білоус, О.А. Автенюк. Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/npmaup/2011_1/pdf_files/141-145.pdf
5. Валєєв Р. Г. Освітнє право України : навч. посібник. Луганськ, 2011. 287 с.
6. Грабовський В.А. Державно-громадське управління загальною середньою освітою на районному рівні : дис... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02. К., 2006. 233 с.
7. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності: Навч.посіб.-2-ге вид.-К.: Центр навчальної літератури, 2006.
8. Дрожжина Т.В. Юридичний довідник керівника школи/ Т.В. Дрожжина Х.: Вид. група "Основа", 2011. 240 с.
9. Жаров В.О. Право інтелектуальної власності в системі права України. – К.: Ін-т інтел. власн. і права, 2006. 108 с.
10. Жаров В.О. Захист права інтелектуальної власності в Україні. Навчальний посібник. К.: Ін-т інтел. власн. і права, 2006. 88 с.

11. Дроб'язко В.С., Дроб'язко Р. В. Право інтелектуальної власності: навч. посібник. К: Юрінком Інтер, 2004. 512 с.

12. Загородній С.А. Договір про професійну підготовку у вищому навчальному закладі // Автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.03. Харківський нац. ун-тет внутр. справ. - Харків, 2007.- 20 с.

13. Козієвська О.І. Законодавче і нормативно-правове забезпечення вищої та післядипломної освіти в Україні. Режим доступу: http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article;jsessionid=57C14AF8C76302423E218373C9E590E8?art_id=53708&cat_id=44731

14. Котюк В.О. Основи держави і права. Навчальний посібник.-3-тє вид., доп. і перероб.-К.: Атіка, 2001. 432 с.

15. Мікульонюк І.О. Основи інтелектуальної власності.: Навч. посіб. К.: Політехніка: Ліра – К, 2005.

14. Інформаційні ресурси

Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни є:

– законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств;

– фінансово-економічні бюлетені Державної служби статистики України;

– матеріали науково-практичних конференцій;

– підручники та навчальні посібники на електронних носіях;

– професійні видання України;

– Інтернет-ресурси, зокрема:

1) законодавство України: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>;

2) офіційний сайт Кабінету Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>;

3) офіційний сайт Міністерства фінансів України: <http://www.minfin.gov.ua>;

4) офіційний сайт Державної фіскальної служби України: <http://sfs.gov.ua>.

5) офіційний сайт Державної служби статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

6) Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>;

7) Національна Парламентська бібліотека України: <http://www.nplu.kiev.ua>.